

Kaczek 15.01.2023

URZĄD WOJEWÓDZKI
Kancelaria Województwa Warmińsko-Mazurskiego
KANCELARIA SEJMIKU
ul. Eryka Plater 1
10-102 Olsztyn

KS 40/2023 25.01.23.

Przewodnicząca Sejmiku

Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Pani Bernadeta Hordejuk

Petycja

Zwracam się z petycją o wprowadzenie uzupełnienia przesłanek derogacyjnych w & 5 ust.1 pkt 8 Uchwały Nr XIX/343/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel. W punkcie 8 ust.1 & 5 powyższej Uchwały opisującym wyjątki derogacyjne wnoszę o uzupełnienie o następująca treść „ oraz energetyki wodnej ” tak, by otrzymał on brzmienie : „ - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej oraz energetyki wodnej”. Uzupełnienie to jest niezbędne w celu spełnienia nakazu zapewnienia pracownikom małej elektrowni wodnej pomieszczeń socjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uzasadnienie

Zakład, którego dotyczy powyższy problem, to mała elektrownia wodna na rzece Wel znajdująca się w miejscowości Kaczek. Od ponad 30-stu lat Zakład prowadzony jest z jak największą starannością i troską o zachowanie ochrony środowiska naturalnego. Ta mała elektrownia wodna funkcjonuje w oparciu o decyzję - Pozwolenie wodnoprawne Starosty Nowomiejskiego wydane w uzgodnieniu m.in. z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Olsztynie .

Powyższe pozwolenie wodnoprawne jednoznacznie precyzuje jakie obowiązki powinien spełnić Zakład w celu utrzymania i właściwej eksploatacji urządzeń małej elektrowni wodnej. Należą do nich m.in utrzymanie piętrzenia w określonych wartościach rzędnej, bezwzględne zachowanie określonego przepływu w przepławce dla ryb, zabezpieczenie przepływu wielkich wód przez urządzenia wodne, utrzymanie urządzeń w pełnej sprawności technicznej, utrzymywanie stałej czystości kraty, usuwanie oblodzeń z urządzeń wodnych w zimie, codzienna obserwacja stanów wody

górną i dolną w czasie pracy turbin, prowadzenie dziennika utrzymania i eksploatacji urządzeń piętrzących i wiele innych. W pozwoleniu tym znajduje się również odniesienie do obszaru Natura 2000 i z tego też powodu zobowiązano Właściciela do dopilnowania i zapewnienia w ciągu całego roku odpowiedniego przepływu nienaruszalnego.

Spełnienie powyższych zobowiązań i zapewnienie bezpiecznej pracy elektrowni wymaga odpowiedniego manewrowania przepustowością turbin, upustu jałowego oraz komorami turbin dla przepuszczania wód średnich, wysokich, miarodajnych, kontrolnych i katastrofalnych oraz odpowiedniego zabezpieczenia przepływu minimalnego przy niskich i bardzo niskich stanach wód. Zapewnienie odpowiedniej i bezpiecznej pracy elektrowni wymaga stałej i bezpośredniej obsługi w zakresie ręcznego sterowania zasuwami w upuszczeniu jałowym i komorach przepustowych turbin. Przeprowadzanie wód katastrofalnych przez elektrownię odbywa się poprzez otwarcie przez obsługę zamknięć zamontowanych w ścianach komór od strony wody dolnej.

Oczywistym jest fakt, że aby spełnić powyższe obowiązki i utrzymać pracę urządzeń wodnych elektrowni niezbędna jest praca człowieka z właściwym poszanowaniem jego prawa do bezpieczeństwa i higieny pracy. W okresie letnim do wykonania tej pracy niezbędne są 2 osoby. Natomiast w okresach jesienno-zimowo-wiosennych, gdy występują wysokie i bardzo wysokie stany wody, olbrzymie ilości opadających liści blokujących kraty, powstają zagrożenia wynikające z płynącego śryżu w czasie zamarzania wody, oblodzenia urządzeń wodnych niezbędnych jest 4 pracowników, gdyż praca odbywa się w bardzo trudnych warunkach zewnętrznych, często w bardzo niskich temperaturach i w okresie opadów atmosferycznych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy **„pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom pomieszczenia i urządzenia higieniczno-sanitarne, których rodzaj, ilość i wielkość powinny być dostosowane do liczby zatrudnionych pracowników, stosowanych technologii i rodzajów pracy oraz warunków, w jakich ta praca jest wykonywana”**.

Mając na uwadze powyższe należało podjąć decyzję o konieczności dostosowania się do obowiązujących przepisów i zagwarantowania pracownikom niezbędnych pomieszczeń poprzez wybudowanie zaplecza socjalnego. W oparciu o obowiązujące przepisy dla określonego charakteru pracy pomieszczenia socjalne małej elektrowni wodnej muszą składać się co najmniej z szatni, umywalni, pomieszczenia z prysznicami, toalety, jadalni, miejsca do podgrzewania posiłków, pomieszczenia do ogrzewania się pracowników, pomieszczenia do prania, suszenia odzieży roboczej i ochronnej. Pomieszczenia socjalne muszą posiadać ogrzewanie, wentylację i oświetlenie odpowiadające przepisom techniczno-budowlanym i Polskim Normom. Określona jest minimalna wysokość pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Takie pomieszczenie musi mieć przynajmniej 2,5 m. Przepisy regulują też odległość toalet od stanowiska pracy. W przypadku pracy na zewnątrz to max. 125 m.

Należy podkreślić, że zagwarantowanie pomieszczeń socjalnych nie jest zależne od dobrej woli Pracodawcy, lecz wynika wprost z obowiązujących przepisów.

Zgodnie z § 45 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy - obowiązkiem pracodawcy jest takie zorganizowanie stanowisk pracy znajdujących się poza pomieszczeniami, by pracownicy chronieni byli przed warunkami atmosferycznymi, w tym opadami i niską temperaturą.

Przepis § 44 załącznika nr 3 wskazuje natomiast na obowiązek zapewnienia pracownikom zatrudnionym na otwartej przestrzeni pomieszczenia do ogrzania się, które muszą znajdować się w pobliżu miejsc pracy, dawać schronienie przed opadami atmosferycznymi i niską temperaturą. Pomieszczenia te powinny być zaopatrzone w urządzenia do podgrzewania posiłków.

Zgodnie z art 207 ustawy z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy – dalej k.p., pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy. Jeśli pracodawca w porze zimowej nie realizuje właściwie obowiązków bhp względem pracowników zatrudnionych na otwartej przestrzeni, musi liczyć się z możliwością powstrzymania się od pracy przez zatrudnionych .

Zgodnie z art. 210 § 1 i 2 k.p. , w przypadku, gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bhp i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika, przysługuje mu prawo – po niezwłocznym powiadomieniu przełożonego – do powstrzymania się od wykonywania pracy.

Trudno jednak wyobrazić sobie odchodzącego od stanowiska pracy pracownika elektrowni wodnej pozostawiającego bez opieki urządzenia wodne (i przelewające się lub zamarzające masy wody) z powodu niezapewnienia mu bezpiecznych warunków pracy.

Mając na uwadze powyższe **proszę o uzupełnienie przesłanek derogacyjnych** co umożliwi utworzenie zaplecza socjalnego dla pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zapewni warunki do właściwej realizacji zadań i nakazów pozwolenia wodno-prawnego.

Z poważaniem

